

Australien stopp

”Stop the boats” är inte bara en politisk slogan utan en reell politisk agenda som hindrar asylsökande att ta sig till Australien. Sedan ett år tillbaka satsar regeringen enorma summor på att bevaka sina kustgränser för att avskräcka människor att ta sig dit via båt. I dagläget lever över 4 000 personer i flyktingläger på öar utanför Australien – läger som beskrivs som värre än fängelser. Samtidigt höjs röster som säger att landet har tagit sin flyktingpolitik för långt.

JOHAN AUGUSTIN (TEXT)

ar båtarna

Bondi Beach, i östra Sydney. En dröm för asylsökande, och en stark kontrast till verkligheten för människorna som försöker kämpa sig i land på båtar. Föregående upplag: September 2009. En båt med 48 "misstänkt asylsökande" människor siktas av Australian Customs and Border Protection drygt 14 mil utanför Australiens kust.

”Den nya regeringen är som Hitler. De visar ingen medmänsklighet.”

Orden är 60-åriga Huseyns. Han vill inte vill ha med sitt efternamn i tidningen. Huseyn och hans familj kom som arbetskraftsinvandrare till Sydney från Turkiet i början av 1980-talet. I dag arbetar han på IT-företaget IBM. Huseyn tycker att Australiens migrationspolitik var bättre förr. Förra hösten vann Liberala partiet – Liberals – valet och Tony Abbott blev ny premiärminister. Hans två stora vallöften var att ta bort koldioxidskatten och stoppa båtar med asylsökande från att nå Australiens kuster.

– Det var genom de två löftena som Liberals vann valet, säger Huseyn där han sitter vid ett bord på en kebabrestaurang i Sydney-förorten Auburn.

Det blev regeringsskifte och konservativa Liberals tog över makten i september 2013. Sedan december förra året har inga båtar med

asylsökande lyckats ta sig till den australiensiska kontinenten.

Det politiska klimatet gällande invandring har hårdnat och de boende i Auburn märker av det. Stadsdelen som ligger ungefär två mil väster om Sydneys affärsdistrikt är multikulturell och ungefär hälften av invånarna här är muslimer. En av dem är 20-åriga Zaynab Al-Ghaza. För 15 år sedan flydde hon krigets Irak – över havet till Sydney med sina föräldrar och sex syskon.

Zaynab Al-Ghaza berättar att det var lättare att komma in i Australien förut. För henne tog det fem år att få medborgarskap och nu studerar hon medicinvetenskap på universitetet och ”trivs bra i Sydney”. Inte fullt så bra har det gått för hennes irakiske blivande man som bor och arbetar i Stockholm. Trots att paret är förlovade väntar de sedan ett år fortfarande på hans beslut om visum.

– Det verkar som att regeringen vill stänga gränserna helt, säger Zaynab.

Det verkar som att regeringen vill stänga gränserna helt.

Zaynab Al-Ghaza, migrant från Irak

Även Sayo Dukuly är starkt kritisk till landets invandringspolitik. Han är 35 år och kom till Sydney för tio år sedan med flyg från inbördeskrigets Liberia. Sayo Dukuly är numera australiensisk medborgare, gift och har två barn. Tillsammans med familjen bor han i Auburn och arbetar

som sjuksköterska inom mentalvården.

Medan han lever ”ett lyckligt liv” i Sydney så ser verkligheten annorlunda ut för hans föräldrar och fem syskon som tvingas leva i exil i Liberias grannland Guinea, eftersom de har ”politiska problem med regimen i Liberia”. Familjemedlemmarna har fått sina visumansökningar avslagna sedan beviljad asyl enbart gäller äkta part och barn. Sayo Dukuly är kritisk till systemet och säger att samhället hade tjänat på om familjen fick komma hit, eftersom de pengar han skickat till dem under åtta års tid – i stället hade kunnat bidra som skatt till samhället om familjemedlemmarna var på plats i Australien.

– Nu försvinner pengarna ut ur landet i stället, säger han.

Regeringens nya hårdföra invandringspolitik bärs upp av den slagkraftiga slogan ”Stop the boats”, en slogan som har använts flitigt av medierna.

FOTO: AUSTRALIAN CUSTOMS AND BORDER PROTECTION

FOTO: JOHAN AUGUSTIN

Sayo Dukuly är sjuksköterska inom mentalvården, och starkt kritisk till landets invandringspolitik. Han är 35 år och kom till Sydney för tio år sedan med flyg från inbördeskrigets Liberia.

FOTO: JOHAN AUGUSTIN

Australiens tidningar målar upp svarta rubriker som framställer migranterna som ett potentiellt hot.

med öricket. Det är ett samarbete som kostar de australiska skattebetalarna stora summor och som går ut på att stoppa båtarna innan de lämnar Indonesien. Reklamkampanjer i länder som Syrien med enorma skyltar som uppmanar asylsökande att inte fly till Australien "eftersom de ändå inte lyckas komma in i landet", är även de kostsamma.

Men dyrast av allt för skattebetalarna är ändå de omkring 4 000 asylsökande som befinner sig i interneringsläger på den australiska Julön, den självständiga örepubliken Nauru och på ön Manus (tillhör Papua Nya Guinea, redaktörens anmärkning) – tre öar som flyktingbåtarna tidigare skickades till. De senaste beräkningarna uppger att varje asylsökande snart kostar upp emot tre miljoner kronor, eftersom det kan dröja många år innan varje fall behandlas. Många i lägren lever därmed i ovisshet – och har dessutom på sistone drabbats av dödligt våld – både av öarnas egna polisstyrkor och av lokalbefolkningarna. Senast i februari uppges en iransk man ha dödats och 76 personer skadats på Manus sedan konflikter mellan de asylsökande- och öns lokalbefolkning blossat upp. Kapaciteten är redan överutnyttjad i samtliga läger och hjälporganisationer uppger att de asylsökande lever under omänskliga förhållanden.

Graeme McGregor är kampanjsamordnare på Amnesty i Sydney. Förra året besökte han Manus och beskriver interneringslägret med sina stinkande byggnader från andra världskriget som "äcklande och hemskt".

– 500 män sover i en sovsal som egentligen rymmer 50, och det finns bara ett dussintal duschar i den tropiska hettan, säger han.

Enligt Graeme McGregor är den globala genomsnittstiden som asylsökande får vänta på beslut två månader, medan det på öarna tar två år för människor att få sina be-

slut prövade. Sedan i vintras har inga flyktingbåtar lyckats nå Australien, och trots att antalet båtar har minskat drastiskt så har inte en enda person under 2014 hittills fått flyktingstatus.

– Det är ju inte kriminella vi pratar om, men lägren är värre än fängelser, säger Graeme McGregor.

Men faktum är, enligt honom, att den australiska allmänheten verkar tro att det rör sig om brottslingar som vill bosätta sig i landet.

– De ser asylsökande människor som ett hot, säger han.

En del av förklaring till det har att göra med mediebilderna av flyktingarna som har skapats av regeringen kampanjer och beskrivningar av människor som "illegala flyktingar", menar Graeme McGregor. En term som dock inte stämmer eftersom det inte är olagligt att söka asyl i ett annat land.

– Asylsökanden är inga terrorister. Det

Det är ju inte kriminella vi pratar om, men lägren är värre än fängelser.

Graeme McGregor, kampanjsamordnare på Amnesty

har gjorts undersökningar som visar att de står för tre gånger färre brott än australiska medborgare, men ändå stöds politiken av en majoritet av Australiens invånare att man ska skicka människor till ett tredje land i stället för till det australiska fastlandet, säger han med en uppgiven ton i rösten. ▶

Efter att Australien hamnade i konflikt med Indonesien sedan den australiensiska kustbevakningen skickade eller bogserade tillbaka båtar till Java och andra indonesiska öar där människosmugglarna sjösätter farkosterna, så har man på senare tid inlett ett samarbete

FOTO: JOHAN AUGUSTIN

Graeme McGregor arbetar på Amnesty i Sydney.

FAKTA Australien och flyktingarna

■ **De första aboriginerna** sägs ha kommit till Australien för över 50 000 år sedan. Européerna kom på 1600- och 1700-talet och briterna koloniserade kontinenten i slutet på 1700-talet.

■ **Den stora migrationen** tog fart efter andra världskriget då européer kom i stort antal.

■ **De senaste tio åren** har över 1 100 asylsökande på väg till Australien via havet drunknat på vägen. Samtidigt beräknas mörkertalet vara betydligt större.

■ **Antalet asylsökande** har ökat kraftigt de senaste åren. De länder som flest migranter kommer från är: Sri Lanka,

Iran, Irak, Pakistan, Afghanistan och Burma.

■ **2011–2012 ansökte** 1 436 personer asyl i Australien, cirka hälften av dem kom med flyg och den andra hälften med båt. 2012–2013 hade den siffran ökat till 26 424, varav drygt 8 000 kom med flyg och 18 000 med båt. Flyktingkvoten, det vill säga de personer som är berättigade till asyl, är för närvarande 13 750 personer om året.

■ **Över en fjärdedel** av Australiens 24 miljoner invånare är födda i ett annat land. De största grupperna kommer från Nya Zeeland, Storbritannien, Indien och Kina.

Meena Pillai arbetar som advokat på Refugee Advice and Casework Service, RACS, kontor i Sydney där hon ger rättshjälp till asylsökande som kommer till delstaten New South Wales, där Sydney ligger, och till landets övriga 15 interneringsläger. Meena Pillai arbetar även som volontär för Amnesty varje vecka. Hon kommer själv ursprungligen från Sri Lanka – det land som förra året hade det största antalet asylsökande som RACS företrädde. De kristna på Sri Lanka förföljs i allt större utsträckning av landets majoritet, buddisterna. Att komma till Australien via båt innebär, enligt Meena Pillai, automatiskt en "dålig stämpel i folks ögon".

– Allmänheten ser ofta inte båtfolket som bra människor, utan ser ned på dem.

Medias rapportering av de ledande politikernas hårdföra flyktingpolitik har, enligt henne, gjort att medborgarnas bild av de invandrartäta förorterna i västra Sydney- och Melbourne har förvärrats avsevärt det senaste året. Allmänheten "ser numera de asylsökande som ett växande hot".

Det är dock en hotbild som inte stämmer påpekar Meena Pillai som förklarar att "noggranna intervjuer reder ut om det rör sig om flyktingar eller inte".

Allmänheten ser ofta inte båtfolket som bra människor, utan ser ned på dem.

Meena Pillai, advokat och migrant från Sri Lanka

– Det finns inte en chans att en taliban skulle kunna slinka igenom kontrollerna, säger hon.

KEVIN RUDD, som var premiärminister för Laborpartiet under två mandatperioder innan Tony Abbott tog över, ville även han att Australien skulle föra en mer restriktiv invandringspolitik. Samtidigt som de två största politiska jättarna driver samma linje, vill det tredje partiet The Greens (att jämföra med svenska Miljöpartiet, redaktörens anmärkning) öppna gränserna mot en generösare invandring. Liberals och Labor vill inte

FOTO: JOHAN AUGUSTIN

Meena Pillai arbetar som advokat på Refugee Advice and Casework Service, RACS, kontor i Sydney.

kommentera partiernas migrationspolitik till Arbetaren.

Sarah Hanson-Young, talesperson i migra-

tionsfrågor för The Greens, är dock villig att svara på frågor. Enligt henne byggdes Australien tack vare en stark invandring.

– Därför är det tråkigt att se hur politiker använder redan utsatta människor till att plocka billiga politiska poäng, säger hon.

Sarah Hanson-Young beskriver landets nuvarande migrationspolitik som en politisk kapplöpning mellan Liberals och Labor med målet att köra invandringen i botten, en politik som hon menar har "skamfilat Australiens internationella rykte".

The Greens vill att lägren på Julön, Nauru och Manus, som i dagsläget håller tusentals asylsökande internerade i väntan på beslut, stängs med omedelbar verkan.

– Nu när många människor förstår hur situationen ser ut för de asylsökande på öarna kräver allt fler att lägren stängs, säger Sarah Hanson-Young.

Hon tycker inte att politik som avskräcker människor från att komma till Australien fungerar i längden. Istället anser hon att flyktingkvoten borde utökas.

– Vi vill att regeringen och FN ska samarbeta i att kunna behandla ett större antal asylsökanden – och därigenom kunna ta emot fler flyktingar genom vårt årliga humanitära intag.

April 2013. En fiskebåt med vietnamesiska asylsökande utanför Australien, nära Christmans Island.

Det skulle, enligt Sarah Hanson-Young, betyda att Australien sparade både pengar och liv – eftersom många flyktingar drunknar på vägen när deras ofta sjöodugliga båtar kapsejsar.

– Vål här skulle flyktingarna bidra till vår ekonomi, samtidigt som Australiens en gång så starka engagemang för mänskliga rättigheter hade återställts.

reportage@arbetaren.se

Politiker använder redan utsatta människor till att plocka billiga politiska poäng.

Sarah Hanson-Young, talesperson i migrationsfrågor för The Greens

FOTO: TT

FAKTA Kostnader för asylsökande

■ **Liberala partiet** har under hösten spenderat 360 miljoner kronor på att förstöra människosmugglarnas planer. Den största delen av pengarna gått till indonesiska myndigheter, som har arresterat många människosmugglare i Indonesien. Därmed har uppskattningsvis 1500 personer hindrats från att ta sig till Australien.

■ **Samtidigt har åtta båtar** skickats tillbaka, och två har räddats från att sjunka i hårt väder. Tidigare kunde

människosmugglarna ta uppemot motsvarande 60000 kronor per person och resa till Australien, men sedan förra hösten har priset sänkts till cirka en tiondel på grund av svårigheten att ta sig dit. Ofta är båtarna i uselt skick och klarar inte hårda stormar.

■ **Varje asylsökande** kostar de australiska skattebetalarna tre miljoner kronor i väntan på beslut.

■ **Regeringen har nyligen** budgeterat

12 miljarder kronor till lägren på de tre öarna Julön, Nauru och Manus. Kostnaden för lägren väntas öka med ytterligare 55 miljarder kronor de närmaste fyra åren.

■ **I slutet av februari** fanns det på Julön drygt 1700 personer, på Manus 1300 och på Nauru 1100, vilket är cirka 4100 asylsökande som väntar på besked om sin framtid.

Källor: Refugee Council of Australia, RACS.

FOTO: JOHAN AUGUSTIN

Det multikulturella Auburn ligger cirka två mil väster om Sydneys affärsdistrikt. De boende märker av det allt hårdnande politiska klimatet gällande invandring.